

Stap voor stap naar een betere  
**jongvee-opfok**

**BIEST**

**HUISVESTING**

**GROEI**



# Stap voor stap naar een betere jongvee-opfok

## BIEST

- Wanneer melk je een koe die gekalfd heeft? 4
- Hoe herken je goede biest? 5
- Met welke meter bepaal je de biestkwaliteit? 6
- Hoe verbeter je de biestkwaliteit en de opname van antistoffen door het kalf? 8
- Hoe ga je om met diepvriesbiest? 9
- Hoeveel liter biest verstrek je? 10
- Wat doe je als een kalf niet wil drinken? 11

## HUISVESTING

- Hoe reinig je de kalverbox? 12
- Hoeveel stro leg je in de kalverstal? 13

## GROEI

- Hoe bepaal je of het kalf goed groeit? 14
- Welke groeicurve kan je volgen? 15

## Een voorbeeld

Een melkveebedrijf met honderd koeien verbetert zijn jongvee-opfok. Stel dat de afkalfleeftijd van de vaarzen daardoor daalt van 27 naar 24 maanden, dan zorgt dat volgens onze berekeningen jaarlijks voor...

- 14.500 euro winst door lagere opfokkosten (excl. arbeid)
- $\pm 1,5$  ha winst in ruwvoederteelt
- $\pm 1,5$  ha winst in mestafzet (op basis van fosfaat)
- 13 % minder methaanuitstoot per afgekalfde vaars

Deze simulatie is berekend op een tussenkalftijd van 13 maanden en een vervangingspercentage van 30 %. Als de afkalfleeftijd daalt van 27 naar 24 maand, dan daalt het aantal stuks jongvee van 81 naar 72 stuks op een bedrijf van 100 koeien.

Bron: brochure "Succesvolle opfok van jongvee op het melkveebedrijf" (editie 2017) van Departement Landbouw en Visserij.

## Wanneer melk je een koe die gekalfd heeft?

BIEST

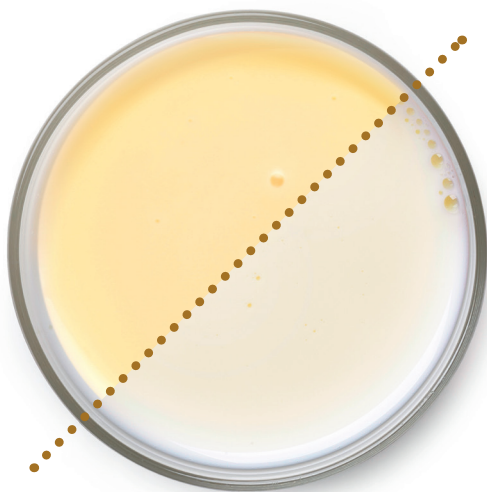
1 op 6 melkveehouders  
**wacht meer  
dan vier uur**  
na de kalving

1 op 3  
**melkt  
meteen**  
na de kalving

Meteen na de kalving stopt de aanmaak van biest en komt de melkproductie terug op gang. Tegelijk gaan de antistoffen die in de biest aanwezig zijn vanuit de uier terug naar het bloed van de koe. **Daarom melk je de koe best zo snel mogelijk na de kalving!**

## Hoe herken je goede biest?

**BIEST**



Goede biest is niet noodzakelijk geel. En wittere biest is niet noodzakelijk slecht. **Meet dus altijd de kwaliteit, ongeacht de kleur van de biest!**

## Met welke meter bepaal je de biestkwaliteit?

**BIEST**

Een **analoge of digitale refractometer** om het percentage brix te meten.



Een **densitometer** om de dichtheid van biestmelk te meten.

**BIEST**



**Let op:** gebruik de densitometer altijd bij een biesttemperatuur van 20 °C om foute interpretatie te vermijden.



## Hoe verbeter je de biest-kwaliteit en de opname van antistoffen door het kalf?

### BIEST

1. met een rota- of coronavaccin
2. met minstens 12% ruw eiwit in het droogstandsrantsoen
3. met dagelijks 1,44 mg selenium in het voeder van droogstaande koeien
4. met een voldoende lange droogstandsduur (6 weken)
5. met een betere uiergezondheid

**Let op:** doormelken benadeelt de biest-kwaliteit

**Let op:** ook het lactatienummer, de afkalfperiode en het ras beïnvloeden de biest-kwaliteit, maar je kan ze niet rechtstreeks bijsturen.

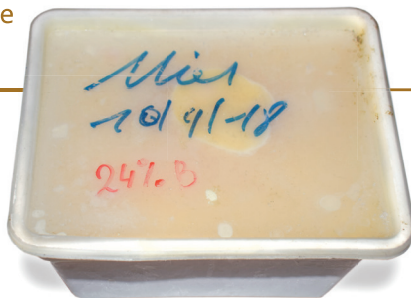


## Hoe ga je om met diepvriesbiest?

- Biest kan je **maximaal één jaar** bewaren in de diepvries.
- Gebruik water van maximum 60 °C om de biest te ontdooien.

**BIEST**

**Tip:** noteer de naam van de moederkoe, de datum van kalving en de biestkwaliteit op het flesje of de doos.



# Hoeveel liter biest verstrek je?

## BIEST

| Refrato-<br>meter | Densiteits-<br>meter | Colostro<br>Balls | IgG                                                                         | Liter |
|-------------------|----------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------|
| 14                | 1028                 |                   | In deze situatie geef je<br>beter een alternatief,<br>zoals diepvriesbiest. |       |
| 15                |                      |                   |                                                                             |       |
| 16                |                      |                   |                                                                             |       |
| 17                |                      |                   |                                                                             |       |
| 18                | 1030                 | ● ●               |                                                                             |       |
| 19                |                      |                   |                                                                             |       |
| 20                | 1035                 | ● ● ●             | 24                                                                          | 9     |
| 21                |                      |                   | 35                                                                          | 6     |
| 22                | 1045                 | ● ● ● ●           | 47                                                                          | 5     |
| 23                |                      |                   | 58                                                                          | 4     |
| 24                |                      |                   | 70                                                                          | 3     |
| 25                | 1060                 | ● ● ● ● ●         | 82                                                                          | 3     |
| 26                |                      |                   | 93                                                                          | 2     |
| 27                |                      |                   | 105                                                                         | 2     |
| 28                |                      |                   | 116                                                                         | 2     |
| 29                | 1075                 | ● ● ● ● ● ●       | 128                                                                         | 2     |
| 30                |                      |                   | 139                                                                         | 2     |



## Wat doe je als een kalf niet wil drinken?



**BIEST**

Als het kalf niet goed wil drinken, dan is het medisch verantwoord om de biest via een sonde toe te dienen. Contacteer je dierenarts om de methode aan te leren.

## Hoe reinig je de kalverbox?

HUISVESTING



Stap 1: **droog reinigen**

Stap 2: **inweken**

Stap 3: **uitspuiten**

Stap 4: **drogen**

Stap 5: **ontsmetten** (Controleer goed welk ontsmettingsmiddel werkt tegen welk type diarree.)

Stap 6: **naspoelen**

Stap 7: **leeg laten** (Best 1 maand leegstand.)

Stap 8: **controleren**

## Hoeveel stro leg je in de kalverstal?



HUISVESTING

- In een nest met **voldoende stro** kan je de poten van het kalf niet zien liggen.
- Het nest moet **droog** zijn. Kniel 30 seconden op de ligplaats van het kalf. Zijn je knieën daarna nat, dan wordt het tijd om het hok te mesten.

## Hoe bepaal je of het kalf goed groeit?

### GROEI

Er zijn drie manieren om de groei van het kalf op te volgen: 1. het kalf wegen;  
2. de borstomtrek meten;  
3. de hoogtemaat meten.



## Welke groeicurve kan je volgen?

Dit zijn richtlijnen voor groei bij Holstein-kalveren:

| leeftijd    | gewicht | borstomtrek |
|-------------|---------|-------------|
| 2 maand     | 90 kg   | 98 cm       |
| 6 maand     | 200 kg  | 132 cm      |
| Inseminatie | 400 kg  | 170 cm      |

GROEI



**Let op:** Als een vaars ouder wordt dan 14 maanden mag ze geïnsemineerd worden vanaf 380 kg of 167 cm borstomtrek.

## HEB JE NOG VRAGEN?

Wil je meer weten of heb je nog vragen? Neem dan contact op met een van de partners.

### INAGRO

Ilse Louwagie   ilse.louwagie@inagro.be  
051 27 33 78

### ILVO

Leen Vandaele   leen.vandaele@ilvo.vlaanderen.be  
09 272 26 26

### HOOIBEKHOEVE

Els Stevens   e.stevens@provincieantwerpen.be  
014 85 27 07

*Dit boekje is een initiatief van Inagro, in samenwerking met ILVO en Hooibeeekhoeve. Het kwam tot stand in het demonstratieproject “doelgericht verlengen levensduur melkvee: goed voor boer en klimaat”, met steun van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling.*





